

О. Ю. Гвоздєв, С. О. Гранкін

Лозівський ковальсько-механічний завод

ЛОЗІВСЬКИЙ КОВАЛЬСЬКО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД – одне з найбільших підприємств машинобудівної галузі промисловості України та Європи. Розташ. у м. Лозова Харків. обл. Засн. 1966 як філія Харків. трактор. заводу для забезпечення гарячештамп. заготовками харків. групи підприємств с.-г. машинобудування. 1974 введено в експлуатацію першу повністю механіз. лінію штампування колінчастих валів і енергоремонт. цех, 1979 – прес., 1980 – каретк., 1982 – механозбирал. і з виготовлення товарів нар. вжитку цехи. До 1991 завод був осн. замовником містобудування у Лозовій. Завдяки йому споруджено сучас. міський р-н багатоповерхівок – Пд.-Зх. житл. масив із дитсадками, школами, Палацом культури, пошт. відділеннями. Працівники заводу створили парк культури «Перемога». 1975 почала діяти лікарня завод. мед.-сан. частини на 350 ліжок. Від 1994 – ВАТ, від 2003 – ЗАТ, від 2011 – приватне АТ, від 2012 – ТОВ. Від 2002 входить до індустр. групи «Укр. пром. енергет. компанія». 1991 випуск штамповок (у т) склав 118,5 млн, тракторкомплектів (у шт.) – 32 470, 1992 – відповідно 70,828 млн і 24 351, 1993 – 46,577 млн і 18 743, 1994 – 13,341 млн і 5745, 1995 – 6,333 млн і 2262, 1996–2000 – щорічно у середньому 4 млн і 2,2 тис. 1996 реалізовано продукції на суму (у грн) 38,138 млн, 1997 – 68,163 млн, 1998 – 63,432 млн, 1999 – 87,942 млн, 2000 – 63,835 млн. 2010 дохід заводу склав 466,693 млн грн. 2014, як і у 1-й пол. 1990-х рр., унаслідок тимчас. втрати ринків збуту та ін. причин екон. характеру на підприємстві відбувався знач. спад. Нині Л. к.-м. з. займає пл. 111 га. Серед продукції – поковки для с.-г. машинобудування (500 різноманіт. найменувань; макс. габарити: з видовженою віссю – до 1600 мм, круглі в плані – діаметром до 600 мм, маса до 160 кг; потуж. до 180 тис. т на рік) та залізнич. транспорту (для пасажир. і вантаж. вагонів вагою від 0,22 до 200 кг будь-якої конфігурації), елементи трансмісії і шасі, причіпна с.-г. техніка для традиц., мін. і нульової технології оброблення ґрунту (торг. марка «Лозів. машини»). Повний спектр ковальсько-штампув. устаткування із застосуванням передових і унікал. технологій дозволяє випускати гарячештамп. поковки склад. форми та підвищеної точності з великим коефіцієнтом використання металу. Номенклатура штамповок для залізниці: поковки для буксового вузла ходового візка вагонів (закріпна кришка, лабіринтне кільце, відбирал. лабіринт, та-

рілчаста шайба), для енергопоглинаючого апарата (фрикцій. клин, натиск. конус, упірна плита, рухома та нерухома пластини), запірні арматури для вагонів (поковки петель, люків, закидок, запір. секторів), устами тріангеля, п'ятника, клина тягл. хомути, маятник. почіпка тощо. На тер. СНД Л. к.-м. з. виготовляє понад 80 % мостів для автомоб. техніки вантажопідйомністю до 3,5 т. Підпр-во випускає передні та задні тягові мости для с.-г. і буд. техніки, автобусів, карданні передачі, тягла тягл. мостів, вали добирання потужності, начіпні та тягово-зчіпні пристрої для тракторів Т-150К і Т-150, каретки ходової системи гусенич. тракторів типу Т-150 і ХТЗ-181, конічні та гепоїдні передачі з круг. трибами, вузли та робочі частини для ґрунтооброб. техніки, опорно-поворотні пристрої для башт. кранів. Л. к.-м. з. – єдине підприємство України, яке має статус ухваленого постачальника комплектуючих деталей SKF – провід. виробника підшипників у світі. 2014 запроваджено у виробництво культиватор для оброблення до сіяння «Червонець», стерньовий культиватор «Шилінг», пружинні широкозахоплюв. гідрофік. борони «Ліра», диск. борони-луцильники «Дукат», комплекс для сіяння «Златник», приставка для прямого сіяння «Крона», комплекси для підживлення ґрунту мінерал. добривами та оброблення засобами захисту рослин «Реал», систем. носій «Талер», коток «Фунт». Підпр-во застосовує потоково-механіз. лінії, спец. і агрегатні верстати, верстати-автомати та напівавтомати, засоби механізації технол. процесами, активно розвиває нові, конкурентоспроможні напрями діяльності, постійно розширюючи номенклатуру виготовлюв. виробів. Конструктор. супровід серій. виробництва Л. к.-м. з. забезпечує Укр. КБ трансмісій і шасі (Харків). Співпрацює з підприємствами «АвтоКрАЗ» (м. Кременчук Полтав. обл.), «Азовмаш» (м. Маріуполь), «Дніпровагонмаш» (м. Дніпродзержинськ), «Донецькгірмаш», «Сімферопольсільмаш», «Укрспецвагон» (смт Панютине Лозів. міськради), «Червона Зірка» (Кіровоград), Верхньодніпров. маш.-буд. ([Дніпроп. обл.](#)), Дарниц. вагоноремонт. (Київ), Київ. ремонтно-мех., Запоріж. автомобілебуд., Мелітопол. мотор. ([Запоріж. обл.](#)), Пд. маш.-буд. (Дніпропетровськ), Стаханов. вагонобуд. ([Луган. обл.](#)), Харків. трактор. заводами, Харків. КБ з машинобудування; у РФ – з Брян. заводом поглинал. апаратів, Владимир. моторо-трактор. заводом, підприємством «Твер. екскаватор»; у Білорусі – підприємством «Амкодор» (Мінськ), Мінськими мотор. і трактор. заводами, підприємством «Гомельсільмаш», Гомел. заводом пуск. двигунів; у Казахстані – підприємством «Урал ЛТД» (м. Костанай). 1989 на Л. к.-м. з. працювали 13 489, 1996 – 6314, 2015 – 1905 осіб. Підпр-во очолювали: Ф. Супрун (1967–86; встановлено погруддя), В. Христофоров (1992–2006), від 2007 ген. дир. – В. Черно-маз.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Лозовский кузнечно-механический завод: Страницы истории. Х., 1996.

Покликання на статтю:

Лозівський ковальсько-механічний завод / О. Ю. Гвоздєв, С. О. Гранкін // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-56229>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).